

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:966

av Anette Åkesson m.fl. (M)

Kommunikation i hela landet: bättre mobiltäckning och ökad fiberutbyggnad

---

### **Förslag till riksdagsbeslut**

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om mål för bredbandsstrategin.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Post- och telestyrelsens redovisning av investeringar i it-infrastruktur bör anges i andelen nybyggd respektive andelen upphandlad it-infrastruktur.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utredning om krav på att ägare till it-infrastruktur även ska arbeta för 2020-målen.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utredning av hur monopolsituationer i ägandet av it-infrastruktur kan motverkas.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utredning om att bredbandsbolag ska kunna undantas från lokaliseringsprincipen.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i bredbandsstrategin införa ett mobilitetsmål som anger täckningsgrad av geografisk yta.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Post- och telestyrelsen bör ges i uppdrag att säkerställa att operatörernas kartor för mobiltäckning stämmer överens med angivna uppgifter.

## Motivering

Sverige är idag ett uppkopplat samhälle. Utvecklingen går snabbt och med smarta telefoner växer behoven av bättre mobiltäckning och utbyggt bredband ihop. Bland de trender som påverkar fiberutbyggnaden nämns: allt fler tittar på rörlig bild via mobil, dator och surfplatta och laddar ner filmer, konsumenter förväntar sig att mobila terminaler kan användas överallt där de är – ofta samtidigt med andra, fler tjänsteområden ställer särskilt höga krav på säkerhet och tillförlitlighet, allt mer data lagras på webben i s k molntjänster och en ökad digitalisering i samhället leder till en ökad efterfrågan av bredband. Andra faktorer som påverkar utbyggnaden är ekonomisk tillväxt, konsolidering på marknaden, reglering på EU-nivå och offentliga aktörers agerande.

Men Sverige är också stort och har en låg befolkningstäthet. Vi har därför en större utmaning än de flesta andra europeiska länderna. Målen i bredbandsstrategin är att 90 % av alla hushåll och företag bör ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s år 2020 samt att alla hushåll och företag bör ha goda möjligheter att använda sig av elektroniska samhällstjänster och service via bredband. Alliansregeringen satsade 3,25 miljarder kronor för stöd till bredbandsutbyggnad inom ramarna för landsbygdsprogrammet 2014–2020. Vi anser att den nya regeringen bör säkerställa att detta ambitiösa mål uppnås.

Trådlösa tekniker och mobilt bredband är avgörande för att klara målet i gleset befolkade områden där det är svårt eller olönsamt att bygga ut trådbundet bredband. Årligen investeras totalt ca 8,5 miljarder kronor för fast och mobil infrastruktur. Det är framför allt marknadens aktörer som står för stora investeringar med drygt 95 %. TeliaSonera är största aktör med ca 37 % av investeringarna men även andra aktörer, som stadsnäten och IP-Only, är viktiga. Ser man till enbart fiberinvesteringar ligger de årligen mellan 3,4 och 4 miljarder kronor 2010–2013. Tyvärr är inte alla investeringar nybyggd infrastruktur. Till viss del är investeringarna uppköp av befintliga nät. Därför anser vi att Post- och telestyrelsen bör få i uppdrag att i sina redovisningar av investeringar även ange hur stor andel av investeringarna som är nybyggd respektive upphandlad it-infrastruktur.

Andelen hushåll och företag med teoretisk hastighet om minst 100 Mbit/s var 57 % i oktober 2013, det är 4 procentenheter mer än året innan. Men det finns stora geografiska skillnader. Marknaden för utbyggnad med relativt låga kostnader, d v s tätbebyggda

områden, börjar bli mättad. Nu är det mer glesbebyggda områden som ansluts. Det betyder att med samma investeringar blir tillväxttakten inte lika hög. I mer glesbebyggda områden är man beroende av statliga stöd. År 2010 utgjorde stöden 4 % av investeringarna, år 2012 var andelen uppe i 12 %.

Att konkurrens är till gagn för konsumenten genom bättre utbud och lägre priser är väl något vi alla är överens om. Vad gäller infrastruktur ägs den grundläggande infrastrukturen i Sverige som exempelvis järnvägar och elledningar av det offentliga medan konkurrensutsättning sker i själva utbudet till kund. Så är det inte inom telekom. Historiskt har det inte varit något större problem när det fanns olika tekniker som konkurrerade med varandra men nu har utvecklingen gått till att det är fiber som är basen för både mobilt och fast bredband. Och där har vi i stor utsträckning monopolsituationer.

Svenska stadsnätetsföreningen (SSNf) är en oberoende intresse- och branschorganisation för de kommunala stadsnäten som konsekvent arbetar för öppna nät, d v s de bygger ut fibernät – även i områden där inte marknadsaktörerna anser det lönar sig – där operatörer kan hyra in sig samt att slutkunden därmed i så stor utsträckning som möjligt själv kan välja telefon-, internet- och tv-leverantör.

Några skånska kommuner har sålt sina stadsnät till någon av de större kommersiella aktörerna. Det har lett till två saker: dels monopolsituationer där kunderna inte får välja operatörer. Men även att man endast utvecklar näten i tätbebyggda områden. När man inte utvecklar näten i de mer glesbebyggda områdena har det lett till att kommuner tvingas bygga ut parallella nät till de redan befintliga och till största del oanvända näten – och får statsbidrag för detta. EU ser det som positivt med konkurrens på denna lägsta nivå i värdekedjan men i ett stort land som Sverige, där vi är glada för att någon över huvud taget bygger ut fiber i glesbygd, kan det inte vara till parallellutbyggnad av nät vi vill använda skattemedel och därför anser vi att regeringen bör utreda om krav kan ställas på ägare till nät att sträva efter 2020-målen.

Samhällsnyttan och servicen till medborgaren är syftet med offentlig verksamhet, och konkurrensutsatta marknader är normalt det som levererar bäst. Dock finns fall då monopolsituationer utan fungerande konkurrens har uppstått, vilket motverkar den önskade utveckling som finns i bredbandsstrategin. Elektroniska kommunikationer är en allt viktigare samhällsfunktion, på många sätt likt exempelvis transporter och energiförsörjning. Marknaden för bredband mot kund ska kännetecknas av öppenhet

med en mångfald av aktörer med ökad samhällsnytta som resultat. Därför anser vi att regeringen bör utreda hur monopolsituationer i ägandet av bredbandsinfrastruktur, som motverkar samhällsnyttan, kan stävjas.

Kommunerna har olika roller som mark-/fastighetsägare, tillståndsgivare och som innehavare av planmonopolet men även som ansvariga för den strategiska utvecklingen av sitt geografiska område. I de fall kommunerna själva bygger ut nät, exempelvis genom stadsnät, reglerar konkurrenslagen att en kommun inte kan neka företag tillträde till en strategisk nyttighet som infrastruktur, på rimliga villkor. Då man ofta även bygger ut infrastrukturen i glesbygd så kommer man nära kommungränsen. I det fall man skulle kunna tillgodose en mindre ort på andra sidan kommungränsen är man idag begränsad genom kommunallagens lokaliseringsprincip. Även där skiljer sig telekominfrastrukturen från annan infrastruktur, t ex gör ellagen undantag för att man på ett effektivt sätt ska kunna ta hand om eller leverans till medlemmar i annan kommun. Därför anser vi att regeringen bör utreda hur bredbandsbolag i vissa fall ska kunna beviljas undantag från lokaliseringsprincipen.

Post- och telestyrelsen anger fem faktorer som har störst påverkan på bredbandsutbyggnaden: Regering/riksdag/EU, kommunerna, teknikutveckling, konkurrenstryck och efterfrågan. Det har skapats fora för samverkan mellan alla aktörer för att underlätta utbyggnaden (t ex Bredbandsforum, Digitaliseringskommissionen). Det arbetet hoppas vi fortsätter. Utbyggnaden av fiber i lands- och glesbygd har varit beroende av att samverkanskedjan från den nationella bredbandsstrategin genom lokal och regional nivå till slutanvändaren fungerar.

Människor är mobila och förväntar sig kunna nyttja sina mobiltelefoner överallt. Dessutom finns det allt fler tjänster som är mobila och som kräver mobiltäckning, inte minst inom kommunal verksamhet. Pålitlig mobiltäckning är en förutsättning för att kunna bo och känna sig trygg i hela landet och allmänheten ska kunna förlita sig på de täckningskartor som operatörerna anger i sin marknadsföring. Därför anser vi att mobilitetsmål till bredbandsstrategin som anger täckningsgrad av geografisk yta (inte enbart gällande de lägre banden) bör tillföras, samt att Post- och telestyrelsen bör få i uppdrag att följa upp att angivna uppgifter i operatörernas täckningskartor stämmer.

Landets företag och invånare men även offentlig sektor nyttjar bredband dagligen och har ökande krav och förväntningar på utbyggnad. För att dra nytta av fördelarna och säkerställa Sveriges fortsatta konkurrenskraft är investeringar i bredbandsutbyggnaden i

hela landet angelägna och de behöver prioriteras på alla nivåer, inklusive hos slutanvändarna.

*Anette Åkesson (M)*

*Tobias Billström (M)*

*Thomas Finnborg (M)*

*Jonas Jacobsson Gjörtler (M)*

*Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M)*

*Anders Hansson (M)*

*Olof Lavesson (M)*

*Maria Malmer Stenergard (M)*

*Gunilla Nordgren (M)*

*Patrick Reslow (M)*

*Ewa Thalén Finné (M)*

*Hans Wallmark (M)*

*Boriana Åberg (M)*